

השמאל הרדיקלי ביוון מתארגן מחדש

נציג מק"י השתתף בוועידת הייסוד של מפלגת סיריזה

מחבר: מערכת זו הדרך.

תאריך: 24 ביולי 2013.

מקור: עיתון "[זו הדרך](#)" - גיליון 24 2013.

תמלול לקידוד להגהה: גל י.

ההפתעה הגדולה של הבחירות האחרונות לפרלמנט ביוון, שהתקיימו ביוני 2012, הייתה "סיריזה" (קואליציית השמאל הרדיקלי) שכמעט זכתה, לאחר שקיבלה 26.9% מהקולות. סיריזה הוקמה ב-2004, כחזית משותפת של מספר מפלגות שמאל, שהמרכזית בהן היא סינאספיסמוס, שהוקמה בידי פורשי המפלגה הקומוניסטית. בשנה שעברה, הוחלט להפוך קואליציה זו – שמנתה אז 16 מפלגות, ארגונים ותנועות שונות – למפלגה מאוחדת אחת, וב-10-14 ביולי התקיימה באתונה ועידת הייסוד של המפלגה החדשה, שגם היא נקראת "סיריזה". עשרות מפלגות ותנועות חברתיות מרחבי העולם הוזמנו לשלוח משקיפים לוועידה, ו-72 משלחות מ-28 מדינות אכן נכחו בדיונים. בין משתתפי הוועידה היה גם **עיסאם מח'ול**, חבר הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) ויו"ר מכון אמיל תומא ללימודים פלסטיניים וישראליים, שהשתתף כנציג מק"י וכנציג מכון אמיל תומא. בשיחה עם "זו הדרך", סיפר מח'ול על הדיונים בהם נכח, על הפגישות שקיים עם נציגי מפלגות שמאל, עם מכוני מחקר הקשורים בשמאל האירופי, וכן עם המפלגה המארחת, לרבות עם יו"ר סיריזה, **אלכסיס ציפראס**.

באילו תנאים התכנסה הוועידה?

מפלגת סיריזה היא ברית רחבה מאוד של כוחות בשמאל, אשר בבחירות האחרונות הייתה מתחרה רצינית על השלטון. מרבית הפרשנים ביוון מעריכים, כי לאחר הבחירות הבאות היא זו שתרכיב את הממשלה. הרקע להתארגנות זו הוא המבוי הסתום אליו נקלעה יוון בעקבות המשבר הקפיטליסטי העולמי, והעובדה שהממשלה הנוכחית לא רק שלא מצליחה לחלץ את מעמד העובדים היווני מהבוץ, אלא רק מחריפה את מצבו. לכן, יותר ויותר מהאזרחים היוונים סבורים כיום שהמוצא הוא בהקמת ממשלה בראשות סיריזה. הדיונים בוועידה התמקדו בחיפוש אחר דרכים להתמודד עם המשבר הכלכלי, ובגיבוש תכנית להכנת המפלגה והקאדרים שלה למציאות חדשה, בה היא תהפוך מפלגת שלטון, ותצטרך לגבש התנגדות לתכתיבי ההון הבינלאומי – לא רק התנגדות עממית, אלא גם התנגדות מצד השלטון.

ברור לכל, שאם תקום ממשלה בראשות סיריזה היא תהיה נתונה ללחצים כבדים מצד הכוחות הדומיננטיים באיחוד האירופי, המעוניינים להעמיק את התלות של המדינות החלשות יותר מבחינה כלכלית באיחוד אירופי – דוגמת יוון וקפריסין – במדינות היותר חזקות, וקודם-כל גרמניה.

נוכח כובד השאלות העומדות על הפרק, זו לא הייתה ועידה טקסית כלל וכלל. 3,500 צירי הוועידה היו שקועים בוויכוחים אמיתיים וקשים, והאוירה הייתה אוירה של התמודדות ושל הכרעה בנושאים רעיוניים וארגוניים.

אילו שאלות ארגוניות עמדו במרכז הדיונים?

השאלה הארגונית המרכזית סביבה התנהל הדיון, נגעה לאופן בו אמורים המרכיבים הפוליטיים השונים להתמזג למפלגה מאוחדת אחת. הוחלט כי לאותם מרכיבים אשר עדיין אינם מעוניינים לוותר על העצמאות הארגונית שלהם, תינתן אורכה של עד חצי שנה, במהלכה לא יידרשו להתפרק. לגבי החברות בסיריזה, הוחלט כי היא תהיה על בסיס אישי, ולא על בסיס המרכיבים הקיימים.

שאלה ארגונית נוספת נגעה לאופן בחירת יו"ר המפלגה: האם ייבחר ישירות בידי הוועידה, או באמצעות הוועד המרכזי החדש? היו"ר המכהן, ציפראס, הציע פשרה לפיה הוועידה תבחר הפעם ביו"ר, ואילו בוועידות הבאות – היו"ר ייבחר בידי הוועד המרכזי. הצעתו התקבלה, ו-74% מהצירים בחרו בו ליו"ר, מועמדת אחרת זכתה ב-4%, ואילו 22% מהצירים הצביעו בפתק לבן.

מהו יחסה של סיריזה לאיחוד האירופי?

הזרם בראשו עומד ציפראס, שהוא הזרם המרכזי במפלגה – אשר עמו נמנים 135 חברים מתוך 201 חברי הוועד המרכזי החדש שנבחר – כולל בתוכו גם אנשים שהגיעו לסיריזה משורות המפלגה הסוציאל-דמוקרטית, ולכן הוא מתאפיין בפשרות שונות. בין היתר, מציע הזרם של ציפראס כי יוון תחזיר בצורה מדורגת את החובות, במטרה להישאר במסגרת האיחוד האירופי וגוש היורו. לעומת זאת, הזרם השמאלי במפלגה – עמו נמנים 60 חברים בוועד המרכזי – מציע לקבל החלטות חד-צדדיות ביחס למוסדות האירופיים.

במה התמקד המסר שהבאת בשם מק"י לוועידה?

כאשר נשאתי דברים – במפגש שכלל את המשלחות הזרות ואת נציגי הנהגת סיריזה – ציינתי כי המשבר הקפיטליסטי העולמי, שהוא משבר מבני של השיטה, מקבל צורות שונות במקומות שונים בעולם. אך למרות זאת, במהותו, ברור כיום יותר מתמיד כי המוצא החוצה מהמשבר אינו אפשרי במסגרת המשטר הקפיטליסטי, אלא מחייב אסטרטגיה של התקדמות לקראת סוציאליזם.

עוד ציינתי, כי אנחנו במק"י מקיימים קשרי ידידות חזקים עם המפלגה הקומוניסטית היוונית, ואנו סבורים שכל התמודדות מהפכנית עם המשבר ביוון, לא תוכל להצליח מבלי שיהיה שיתוף פעולה עם הקומוניסטים היוונים.

התייחסתי לשינויים במזרח התיכון, ולתפקיד השלילי שממלאים האימפריאליזם והאיסלאם הפוליטי, הנמצאים במסלול התנגשות עם העמים. במיוחד התמקדתי במערכה הטרוריסטית המתנהלת נגד סוריה, שהיא מערכה בשירות המעצמות האימפריאליסטיות ומשטרי הריאקציה הערביים.

בסיכום המפגש התייחס ציפראס לדבריי, וציין כי הניתוח מקובל עליו לגמרי, לרבות לגבי הצורך בשיתוף הפעולה עם הקומוניסטים היוונים וכן לגבי המצב בסוריה.